

EFFICIËNTE BLOEDLUIZAANPAK OP LEGBEDRIJF MET EXZODUSSERVICE

In Wingene runnen Stefaan Verhelle en zijn echtgenote Hermine Steenhuyse legbedrijf Kloosterbeekhoeve en eierpakstation 't Munckenei. Net als zoveel andere leghennenhouders kreeg Stefaan af te rekenen met bloedluizen in zijn kippenstallen. Dankzij de Exzodus-service van het farmaceutisch bedrijf MSD Animal Health kon hij zijn bloedluizenprobleem spectaculair terugdringen. – *Jan Van Bavel*

In 1998 nam Stefaan het productiebedrijf met 140.000 leghennen in kooisysteem over van zijn schoonvader Hervé Steenhuyse. Hervé baat nog steeds gepassioneerd het dichtbij gelegen opfokbedrijf met 125.000 kuikens in een verrijktekooisysteem uit. Aanvankelijk was het de bedoeling dat al zijn legrijpe poeljen naar het bedrijf van Stefaan en Hermine zouden gaan. "Maar toen schakelden we over naar het Vencomatic Red-L-scharrelstelsel en besloot mijn vader om kuikens in zijn nog niet afgeschreven installatie op te fokken voor broeierijen die aan 'verrijktekooi-bedrijven' leveren. Wij kopen onze scharrelpoeljen nu aan als ze 17 weken oud zijn", vertelt Hermine. "In onze 6 stallen van elk 21.300 leghennen zetten we op 3 momenten telkens 2 stallen op. Zo hebben we kippen van 3 leeftijden, wat handig is bij het sorteren van de eieren en het reinigen van de stallen", vult Stefaan aan. Het koppel heeft 2 kinderen: Lotte (12) en Lennert (11). Terwijl Stefaan zich vooral

bezighoudt met de aan- en verkoop van eieren voor 't Munckenei en hij het manusje-van-alles is op het bedrijf, volgt Hermine naast de boekhouding hoofdzakelijk de planning en organisatie van het pakstation op.

Scharrelen in de wintertuin

De kippen scharrelen in de stal en in hun overdekte wintertuin. Die is overdag bereikbaar vanuit de stal. Dankzij de wintertuin kan 't Munckenei Boni-eieren aan Colruyt leveren. Stefaan en Hermine werken volgens diverse kwaliteitsschema's, zoals het Duitse KAT-systeem. In augustus zouden alle stallen hiervoor moeten zijn uitgerust. "Dat wordt een hele uitdaging, want in stallen met niet-ontbekte kippen heb je vaker pikkerij", aldus Hermine.

Kwarteleieren

Op vraag van een klant breidden Stefaan en Hermine begin 2017 hun bedrijf uit met 3000 kwartels. De retailer wou zo een

alternatief voor de Franse kwarteleieren uit kooihuisvesting. 't Munckenei was de eerste Belgische producent die, onder de merknaam 'De Kwartelier', scharreleieren van kwartels aanbood. "Omdat kwartels zowat overal hun eieren leggen, vergt het systeem veel handraapwerk en is het nog niet rendabel. Maar het is wel een leuk product met mogelijkheden, zeker rond de feestdagen", zegt Stefaan.

Eierpakstation

't Munckenei werkt samen met andere leghennenbedrijven en koopt volgens behoefte ook eieren aan bij handelaars. De sortering, verpakking en distributie van de eieren gebeurt op het bedrijf. Ze worden gecontroleerd en gesorteerd met de Moba 3500-installatie, die een verwerkingscapaciteit van bijna 30.000 eieren per uur haalt. Gemiddeld sorteert en verpakt 't Munckenei zo'n 2 miljoen eieren per week, waarmee het een mooie middenmotor is. In februari en maart wordt – in samenwerking met een ex-

terne persoon die een installatie heeft om gekookte eieren te kleuren – de productie aangevuld met gekleurde eieren. Wekelijks gaan er ook 8000 tot 10.000 kwarteleieren de deur uit. Naast Stefaan en Hermine telt het bedrijf 13 medewerkers. De eieren worden afgezet bij Colruyt, Lidl, Aldi en diverse groothandels die aan bakkers en slagers leveren. Sinds vorig jaar is er ook een kleine thuisverkoop mogelijk via een eierautomaat.

Bloedluizen, grote verliespost

In België is ongeveer 94% van de legbedrijven besmet met rode vogelmijt, in de volksmond ook 'bloedluis' genoemd omdat deze uitwendige parasiet zich hoofdzakelijk voedt met het bloed van kippen. De irritatie door bijtende mijten en het continue verlies van bloed leiden tot stress en algemene verzwakking bij de kip. Daardoor verhoogt haar gevoeligheid voor allerlei infectieziekten. Verder treden vaak klinische problemen op door vederpikken en kannibalisme. Door toegenomen sterfte, verhoogde voederconversie, legdaling en lagere eikwaliteit lopen de productieverliezen hoog op, gemiddeld tot 0,45 euro per kip en per jaar. Daarbij komen nog de behandelingskosten. "Bloedluizen waren ook in onze stallen aanwezig, maar het probleem was onder controle", stelt Stefaan. "Regelmatig voerden we een behandeling met 2 toegelaten producten uit, die we afwisselend inzetten. We reinigden en ontsmetten onze stallen ook steeds. Zodra de bloedluizen zichtbaar aanwezig waren, wisselden we de producten weer af volgens noodzaak. Voor ons personeel was dat een gigantisch werk; in een scharrelstal is het immers niet evident om tussen de kippen te behandelen. Gelukkig verzamelen de meeste bloedluizen zich onder de houten plank die zich op de buitennesten van het Vencomatic-systeem bevindt. Als je het nest openzette en de plank behandelde, reduceerde je het aantal bloedluizen al gevoelig." Meestal voerden Stefaan en Hermine zelf de behandeling uit, maar die blijft omslachtig en niet leuk, waardoor die soms in drukke periodes werd uitgesteld en het probleem groter werd.

Uitgekiende trajectbegeleiding

De bedrijfsdierenarts van 't Munckenei vertelde Stefaan over de uitgebreide Exzodus-service voor pluimveedierenartsen om bloedluizen aan te pakken van het farmaceutisch bedrijf MSD Animal Health. "Samen met mijn bedrijfsdierenarts

kwamen dierenartsen Kristof Van Hoye, Farm Consultant Pluimvee, en Peter De Herdt, technisch Pluimveeadviseur bij MSD Animal Health, op bezoek. Na een grondige controle van de bloedluizen in de stallen legden ze de Exzodus-service uit." De begeleiding houdt onder meer diverse bedrijfsbezoeken bij de pluimveehouder in. Wat overtuigde Stefaan om met MSD in zee te gaan? "Het feit dat je het bloedluizenprobleem gewoon via het drinkwater kon aanpakken, vond ik een eerste, gigantisch voordeel. Verder kreeg ik zwart op wit de garantie dat de behandeling toegelaten was en kende ik MSD als een betrouwbaar bedrijf. Sinds het uitbreken van de fipronilcrisis in juni 2017 hadden we geen behandeling met de 2 andere middelen uitgevoerd omdat ik het, met de kippen in de stal, niet vertrouwde. In de zomer groeide het bloedluizenprobleem, dus moesten we wel iets doen. De toepassing van het Exzodusprotocol, dat we wel

aangepakt", aldus Stefaan. "Zodra ik beslist had om te starten, zette Kristof valletjes op strategische plaatsen (kieren, spleten ...) in de stal uit om de besmettingsgraad voor de behandeling te kunnen meten (zie foto p. 24). Minstens 48 uur later haalde hij ze op om ze te wegen." Een toename met meer dan 1 gram (goed voor 6091 mijten) is indicatief voor een zeer zware besmetting. Tijdens Kristofs derde bezoek kreeg Stefaan een Exzodusdoos met volledige handleiding en werd die in effectieve daden omgezet. "Al de tweede dag na behandeling zagen we praktisch geen bloedluizen meer in de stal. Zo spectaculair waren de eerste resultaten." Drie weken later volgde een tweede monitoring. Hierbij werden de mijtenvallen in een laboratorium weer gewogen en het aantal mijten manueel geteld, om het verschil tussen de situatie voor en na de behandeling te meten.

FAMILIE VERHELLE-STEENHUYSE

Stefaan en Hermine
Gemeente: Wingene
Specialisatie: leghennenbedrijf en eierpakstation

Nooit eerder zag Stefaan een middel met zo'n goede werking tegen bloedluizen.

heel duur vonden, wilden we toch een kans geven. Als niemand in de sector zijn nek uitsteekt en het effectief wil proberen, lossen we het probleem nooit op. Oorspronkelijk wilde ik het, uit voorzichtigheid na het uitbreken van de fipronilcrisis, slechts in 2 stallen proberen. Maar een 'meerleeftijdenbedrijf' zoals het onze moet je als één entiteit bekijken, waar een besmetting in de ene stal makkelijk kan overslaan op een andere. Kristof en Peter overtuigden mij daarvan, anders konden ze geen garantie op een 100% bloedluisvrij bedrijf geven."

Professionele aanpak

Tijdens een intakegesprek met Kristof werden alle bedrijfsgegevens verzameld en werd er een vragenlijst overlopen om verbeterpunten rond bioveiligheid te formuleren. "Het werd heel professioneel

Spectaculair resultaat

Het resultaat bleek spectaculair: minstens 99,90% van de bloedluizen bij 't Munckenei waren verdwenen. "Verder bleek het eigewicht redelijk gestegen en de voerefficiëntie en de productie daardoor verhoogd te zijn. De kippen bleken ook rustiger te zijn en minder stress te hebben. De grote vraag is of de service betaalbaar is voor elke pluimveehouder en hoelang de nawerking zal zijn. Vijf maanden later is ons bedrijf alleszins nog steeds bloedluisvrij. Als je een ernstig bloedluizenprobleem op je bedrijf hebt, moet je niet twifelen. Zolang ik pluimveehouder ben, heb ik nog geen enkele service gehad die leidt tot zo'n goed resultaat", besluit Stefaan. ■